

น.อ. สมเทพ ภิรมย์ ร.น. ผู้สำเร็จการศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ในอาเภอกรุงเทพมหานคร

ที่ สร.๐๑๐๖/ 6379

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

๑๓ มิถุนายน 2516

เรื่อง โครงการไร้อาชีพ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

เรียน พลวงสมมานวนกิจ นายกนิษฐาทรสมาคม

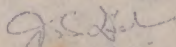
อ้างถึง หนังสือที่ สร.๐๑๐๖/๖๓๖๓ ลงวันที่ 19 เมษายน 2516

ตามที่แจ้งบัญชีฯ มา นายกรัฐมนตรี เรื่องขออนุมัติให้ชื่อโครงการไร้อาชีพ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มาเพื่อทราบ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงศึกษาธิการรายงานว่า ไม่ปรากฏชื่อโครงการเกษตรสาธิตดังกล่าว จะจัดตั้งขึ้นบริเวณใด เพราะบริเวณที่เลือกเอาทำหระ ค่ายคอนทวาย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้แล้ว ความประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478 ฉะนั้น ไม่ประสงค์ขออนุญาตบริเวณ ฯ ไปให้กระทรวงศึกษาธิการประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ หากมียังบริเวณที่จะจัดโครงการดังกล่าว ขอให้ไปประสงค์ให้สำนัก-
ทำเนียบนายกรัฐมนตรี เพื่อส่งให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรศักดิ์ ศรีวิชัย)

รองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเรือน
ผู้มีอำนาจการแทน เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

กองนโยบายภายในประเทศ

โทร. 814400

๑ พล. ๑ สกจิ นิมนานเหมินทร์ อัครองนาภกรัณนตรี
กล่าวเบื่องานมหาพุทธาภิเษกพระสมเด็จ ๕ ประเทศ

คติการเที่ยวป่า

อยู่นานนาน ใจเย็นเย็น เดินมากมาก จะทำให้
ร่างกายแข็งแรงและสุขภาพสบายใจ

การเที่ยวป่าพาไพร่ต้องใจเย็น

เพียงเดินเล่นก่สสุขภาพสบาย

๕๘ ๖๖ ๕๘ ๖๖

ทั้งเป็นการออกกำลังกายสม

๕๘ ๖๖ ๕๘ ๖๖

จิตเพรศแพรวสนกงวณผวา

เดินไปเกิด...เดินไป...ไม่ไกลตา

สิ่งมีค่าคงได้พบประสบเอง

สวัสดี

ส. ยงชีพ

๘ ธันวาคม ๒๕๐๗

รู้งอรุณเทพผาสวรรค์

(สำเนา)

ประกาศกรมที่ดิน
กำหนดจำนวนโบราณสถานสำหรับชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ และการพิทักษ์รักษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๗๗ กรมที่ดินประกาศได้จัดให้มีวิธีโบราณ-
สถานทั้งหลายที่มีอยู่ในประเทศสยามขึ้นไว้ส่วนหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. ล. ๑.

๒๔. จังหวัดราชบุรี

๑. วัดพระมหาธาตุ อำเภอเมือง ตำบลหน้าเมือง
๒. ถ้ำฤๅษีเขาสูง อำเภอเมือง ตำบลเกาะพลับพลา
๓. พงศึก อำเภอห้วยมะกอก ตำบลพงศึก
๔. เขาวัดพระ อำเภอปากท่อ ตำบลคอนหาราย

๑. ล. ๑.

กรมที่ดิน กรมพระนครสวรรค์วรพินิต

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

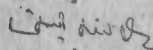
วิจิตรวาทการ

อธิบดี

คัดจากหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ หน้า ๓๒๔๒

(สำเนาถูกต้อง)

(นายบุญฤทธิ์ ม่วงสุธา)

ประจำแผนกการพิจารณาอนุญาต ปฏิบัติการการแทน

หัวหน้าแผนกการพิจารณาอนุญาต

ถ้าสาริกา

ข้อความต่อไปน ท่านจะเชื่อหรือไม่ เป็นสิทธิเสรีภาพ
ของท่าน ความศรัทธา ความเชื่อถือเป็นเรื่องของนามธรรม
บังคับกันไม่ได้

จากความทรงจำในอดีต...

ได้ทราบว่าหลวงวิจิตรวาทการ สมัยที่เป็นอธิบดีกรม
ศิลปากร ได้ค้นคว้าพระพุทธศาสนาเข้าสู่แหลมสุวรรณภูมิ
ทางไหน ศึกษาจากตำราต่าง ๆ ได้เค้าโครงมาแล้วก็เดินทางไป
สำรวจภูมิประเทศในจังหวัดราชบุรี อำเภอปากท่อ ได้สำรวจไป
ถึงเขาช้าง ในสภาพภูมิศาสตร์จึงความเห็นว่า เขาถ้าพระเป็น
เส้นทางเดินของสมณทูตมาเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้ให้คน
ทดลองเดินด้วยเท้าและนั่งเกวียนจากตัวเมืองราชบุรีมาถึงบริเวณ
เขาถ้าพระ ถ้าสาริกา ข้างถ้ำสาริการิมหนองน้ำ (ปัจจุบันเป็นที่
ตั้งสำนักหุบผาสวรรค์) ก็คาดพอด จากเพชรบุรีมาถึงบริเวณ
นี้ก็คาดเช่นเดียวกัน

จึงลงความเห็นว่าสถานทนเป็นสถานที่พักแรมของคนะ
 สมณทูตก่อนพุทธศาสนาจะฝังรกรากลงที่หมู่บ้านคูบัว
 เมื่ออธิบดีกรมศิลปากรได้สำรวจภูมิประเทศเช่นนี้แล้ว
 จึงตราพระราชบัญญัติคุ้มครองภูเขาถ้ำพระเป็นโบราณสถาน เพื่อ
 เป็นประวัติศาสตร์แห่งศาสนา ให้อนุชนรุ่นหลังศึกษาคนควา
 ต่อไป

การสนทนาธรรมใต้ร่มไม้ ในหุบผาสวรรค์

ที่ ศร.๐๕๐๐/๑๙๙๘

สำนักงานคณะกรรมการ
ตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ

๒ มิถุนายน ๒๕๑๖

เรื่อง การ เป็นประธาน เปิดงานฉลององค์สมเด็จพระพุทธเจ้าจารย์ (โต)
พรหมรังษี

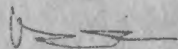
เรียน ประธานคณะกรรมการบริหารสำนักพุทธาสุวรรณ

ตามหนังสือของท่านลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๖ ขอให้ข้าพเจ้า
เป็นประธาน เปิดงานในพิธีฉลององค์สมเด็จพระพุทธเจ้าจารย์ (โต)
พรหมรังษี และ ทอดผ้าป่ามหาสุล เนื่องในโอกาสวันเข้าพรรษา ตรงกับวัน
จันทร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๓.๓๕ น. ณ สำนักพุทธาสุวรรณ
เขาดำพระ ตำบลคอนทราย อำเภอบางพลี จังหวัดราชบุรี นั้น

ข้าพเจ้ารู้สึก เป็น เกียรติและยินดีที่จะรับ เป็นประธาน เปิดงาน
ในครั้งนี้ จึงขอเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

พล เอก

(ชัง เจริญ ตั้งขวัญ)

เลขาธิการคณะกรรมการ

ตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ.

สำนักงานเลขาธิการกรม

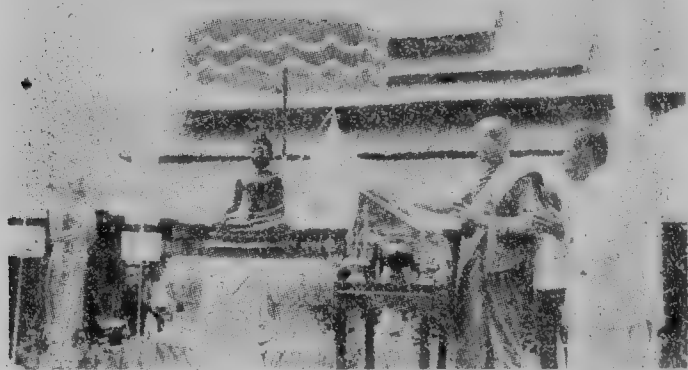
โทร. ๘๑๔๑๐๑, ๘๒๒๖๔๔.

พลเอก ทรงเจิม สังขวณัฐ กล่าวเปิดงานฉลององค์สมเด็จพระพัฒนาจารย์ (โต) พรหมรังษี

สมเด็จพระสังฆราช เสด็จหุบผาสวรรค์

สมเด็จพระสังฆราชทรงjemแผ่นศิลาบงกช เพื่อบรรจุฐานสันติเจดีย์
ณ หน้าพลับพลาพรหมรังษี

สมเด็จพระสังฆราช (วัตรราชบพิธ) เสด็จหุบผาสวรรค์
๒ ครั้งแล้ว
ครั้งที่ ๑ งานฉลององค์สมมติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)
พรหมรังษี
วันจันทร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ครั้งที่ ๒ งานมหภาพพทธากิเษกพระสมเด็จ ๘ ประเทศ
วันเสาร์ที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

ครั้งที่ ๓ งานวางศิลาฝังกลสันติเจดีย์
วันเสาร์ที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

ในวันนั้น พระองค์ได้มีพระสมณสาสน์ไว้ดังนี้

ได้มาร่วมในพิธีวางศิลาฝังกลสันติเจดีย์
เห็นบริเวณจัดงานสง่างาม พร้อมด้วยประชาชน
ทำให้สุขใจที่เป็นแดนบุญแดนกุศลที่เข้ามาสู่เป็น
ครั้งที่ ๓ แล้ว

ขอประชาชน ตลอดพระภิกษุสงฆ์จง
พยายามเทิดทูนสถานแดนกุศลนี้ ให้ศักดิ์สิทธิ์
ประจำอริยาศัยอยู่ตลอดกาลนานเทอญ

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ

วัดบวรนิเวศ

๑๘ ต.ค. ๒๕๑๗

ที่ ศษ.๐๐๐๐/๒๕๖

กระทรวงศึกษาธิการ

๑๓ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง เชิญเป็นประธานวางศิลาฤกษ์

เรียน ประธานจัดงานวางศิลาฤกษ์ สำนักหุมนวสารวัตร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานหุมนวสารวัตร ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อความจารึกบนแผ่นศิลาฤกษ์ ๑ ฉบับ

ตามที่สำนักหุมนวสารวัตรจัดงานวางศิลาฤกษ์ศาลาประกอบ
ศาสนกิจและการกุศล ตามโครงการวิปัสสนากรรมฐาน โครงการเกษตรสาธิต และ
โครงการธรรมนิศนาจร ที่ศาลาหอไตร อ่าวเอกราชทอง จังหวัดราชบุรี ได้เรียนเชิญ
อาทปมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นประธานวางศิลาฤกษ์ ในวันที่ ๑๒
ตุลาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๕ น. นั้น อาทปมา รัฐมนตรีว่าการฯ ทราบแล้ว และยินยอม
รับเชิญ กับขอแสดงความจารึกในแผ่นศิลาฤกษ์เล็กน้อย ดังแนบมาพร้อมหนังสือนี้.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสุรพงษ์ ประดับแก้ว)

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

โทร. ๘๑๖๓๐๐

หุบผาสวรรค์แดนสงบ ดินแดนแห่งความศักดิ์สิทธิ์

ย้อนหลังไปเมื่อ ๓-๔ ปีมานี้ ประมาณเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ทวงพระวิญญูญาณของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังษี ได้มีบัญชาให้อาจารย์สุชาติ โกศลกิติวงศ์ และสามเณรช้อย (ขณะนั้นเป็นพระภิกษุช้อย อัมเมโต) เดินทางไปยังตำบลตอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เพื่อเสาะแสวงหาสถานที่อันสงบเงียบไว้ สำหรับเป็นที่ปฏิบัติจิต ทั้งสองท่านจำเป็นต้องเดินทางไปตามบัญชา โดยที่ตนไม่เคยรู้จักใครในแถบนั้น ไม่มีแม้แต่มิตรสหายที่พอจะรู้จักมักคุ้นให้พึ่งพิง แต่สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังษี รับสั่งว่า...เมื่อไปถึงแล้วก็จะมิพักเอง โดยไม่ต้องรบกวนใคร...

นำประหลาดแท้ ทั้งสองตนดันไปตามทางอันรกร้างและคดเคี้ยว มีแต่ต้นไม้และไม้เบญจพรรณ ทั้งที่ยังไม่มีจุดหมาย

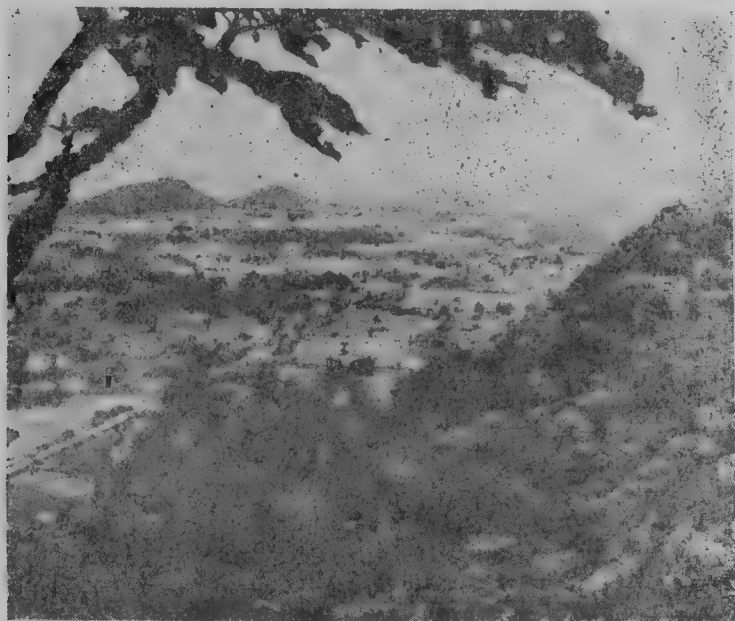
ปลายทางอันใดในการหาที่พักที่แน่นอน หลังจากเดินบุกป่าฝ่า
หนามไปเรื่อย ๆ จนเย็น ก็ได้บรรลุถึงเชิงเขาสูงหนึ่งยอดมื่น
สะพรั่งไปด้วยต้นไม้และไม้นานาชนิด ดูเขียวเย็น สงบ วังเวก
ใจ ทั้งสองคืออาจารย์สุชาติ และ สามเณรช้อย ต่างแฉไปรอบ ๆ
บริเวณนั้นอย่างพิลึกพิลั่น จึงปรึกษากันพร้อมกันว่า
ความวิเวกของสถานที่นี่ เหมาะสมที่จะใช้เป็นที่พักปฏิบัติทำ
สมาธิยิ่งนัก ท่านทริก ภูเขาลูกนี้กลด ภูเขาลือหมอบ หรือ
เขาถาพระนั่นเอง เหตุที่เรียกเขาลือหมอบ ก็เพราะลักษณะ
ของภูเขา ถ้ามองแต่ไกลจะเห็นเหมือนลือหมอบในท่าเตรียม
เตะครบ แต่เมื่งใกล้เข้าดูด้วยลักษณะหมอบเตรียมเตะครบ
นั้น ท่านไม่มัวจะไดเห็นอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นนักสังเกตจึงจะ
เห็นว่า ภูเขาลูกนี้ เหมือนเพียงหัวเสือและลำตัว ส่วนตอน
ท้ายตลอดทางหายไป

ไกลค้ำดังไปทุกทีแล้ว ทั้งสองจำเ็นต้องรีบรอนหาที่
พักชั่วคราวหนึ่งก่อน ขณะนั้นก็ได้พบถ้ำ ๆ หนึ่ง หลังจากสำรวจ
ตรวจตรากันอย่างถี่ถ้วนแล้วปรากฏว่า ถ้ำนั้นมีความกว้างพอ
ประมาณ ความอบอุ่นของอากาศไม่เย็น เป็นถ้ำที่มความเย็นน่า
สบายมาก ถ้ำนั้นคือ “ถ้ำสาริกา” อันจะเป็นที่มาแห่งสำนัก

หุบผาสวรรค์ และประวัติศาสตร์ทางศาสนาพุทธในแหลมสุวรรณภูมิต่อไป

ขอรวบรัดตัดตอน ไม่กล่าวถึงการก่อตั้งสำนักหุบผาสวรรค์ ขณะนี้ขอสมมุติว่า ท่านได้ยืนอยู่ในบริเวณสำนักหุบผาสวรรค์แล้ว ณ ที่นี้เป็นดินแดนแห่งความสงบ ร่มรื่นไปด้วยป่าเขาลำเนาไพร มาดี...ตามเรามา เราจะพาท่านชมสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ชมตาประวัติศาสตร์และตมनाแกะกระหาย

บริเวณหน้าถ้ำสาริกาอันศักดิ์สิทธิ์

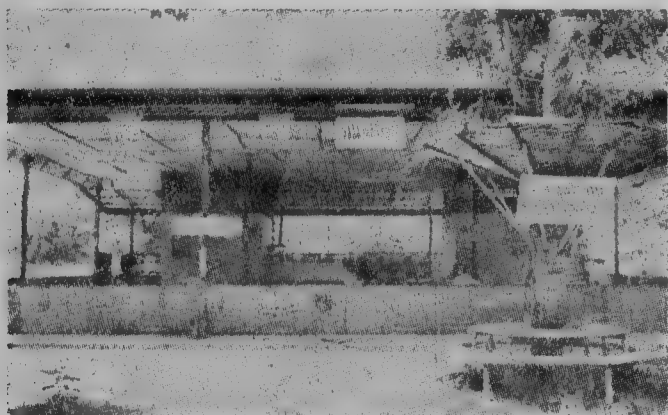
เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๓๓ พระเจ้าอโศกมหาราช ได้
 ส่งพระอรหันตคณาจารย์ มี พระโศณะมหาเถร และ พระ
 อุตรมหาเถร เป็นหัวหน้าคณะ พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์อีก
 ประมาณ ๓๐ รูป ออกเดินทางเป็นคณะ เพื่อเผยแผ่พระพุทธ
 ศาสนายังสุวรรณภูมิประเทศ คณะสงฆ์ได้เดินทางรอนแรมมา
 เป็นเวลานาน วันหนึ่งได้มาถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้วเดิน
 ทางต่อโดยทางเกวียน ผ่านเขาอีโก้ ผ่านบางเค็ม ซึ่งปัจจุบัน

ปรธาน พ.ส.ล. เสด็จเยี่ยมทพผาบรรรค์ แลเข้าชมถ้ำวารีดา

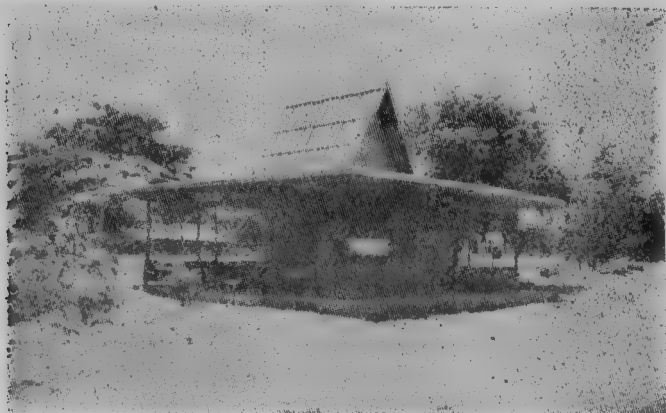
เป็นเขตจังหวัดเพชรบุรี และได้มาพักแรม ณ ถ้ำสาริกา ก่อนที่จะเดินทางไปฝั่งรกรากทางพระพุทธศาสนา ยังหมู่บ้านคืบวังซึ่งทพจะเป็นเครื่องประกอบว่าเทือกเขานี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ กคอ-เมอบ พ.ศ. ๒๔๗๘ หลวงวิจิตรวาทการ นักค้นคว้าประวัติศาสตร์ทางศาสนา ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ได้ประกาศให้เทือกเขาเดือหมอบ หรือเขาถ้ำพระเป็นโบราณสถาน เพื่อรักษาไว้เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติสืบต่อไป

ภายในถ้ำสาริกา มีองค์สมมติของหลวงปู่ทวด (เหยียบน้ำทะเลจืด) ประดิษฐานไว้ให้ท่านได้สักการะบูชาหลังจากท่านเข้าไปนมัสการองค์หลวงปู่และชมถ้ำจนทั่วแล้ว ขอให้ท่านเดิน

เชิญแวะรับประทานอาหารมังสวิรัตเสด็จ

ไปตามทางเรื่อย ๆ อย่างสบาย ๆ อ่านคติธรรมตามต้นไม้ไปที่
 ละติน ยาวบริเวณ ประมาณ ๔๕๐ กวาท่านจะพบร้านอาหาร
 "กินเพื่ออยู่" ถ้าท่านกระหายน้ำหรือหิว ก็หาเครื่องดื่มหรือ
 อาหารบริโภคได้ตามความพอใจ รับประทานอาหารมังสวิตรัส
 โธชาเยี่ยมเหลือหลาย ทอดมันรสเด็ดอย่าบอกใคร ต้มซุปเต็มอน
 หางวุ้นน้ำทานจง ผักสดแกงต้มลวกคั่วผัด เนื้อ ต้มข้าวฮอนกนโคน
 เหน็ด ตามด้วยผัดเผ็ดเห็ดบัวแนวเซียงไฮ้ พร้อมด้วยต้มจืด
 หลงทนารับประทาน ขอเชิญแวะชมอาหารกาย หรือถ้าท่านยังไม่
 หิว จะแวะร้าน "สุวรรณวิมล" ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ถนนกับร้าน
 อาหารกินเพื่ออยู่ เลิกช้อปปิ้งต่อธรรมะอ่าน เพื่อผ่อนคลาย
 อารมณ์ที่สับสนวุ่นวายและเคร่งเครียดจากการงานของท่าน หรือ
 จะแลกเปลี่ยนพระเครื่องก็ได้ตามใจชอบ

เชิญแวะร้านสุวรรณวิมลหาซื้อของทรงคุณค่า

โบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์

ท่านจะได้อ่านหนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุด

หลังจากนั้นขอ
เชิญท่านเดินต่อไป
จากร้านอาหารกิน
เพื่ออยู่ ประมาณ
๑๕๐ ก้าว แลไป
ทางขวามือ ท่าน
จะได้แวะเข้าพักอ่าน

หนังสือในห้องสมุด พร้อมชมวัตถุโบราณในพิพิธภัณฑ์ ก่อน
ถึงห้องสมุด ท่านจะเห็นเสาธงธรรมจักร และศาลาจีนระปูโต
อนุสรณ์อันแสนสวยแบบบ้านป่า ทั้งยังเป็นศาลาจารึกประวัติ-

มุมหนึ่งในพิพิธภัณฑ์

ศาสตร์แห่งความหลัง คือ พิพิธมา-
พุทธาภิเษกพระสมเด็จ ๙ ประเทศ
โปรดเดินต่อไปเกิดท่าน จากเสารอง
ถึงศาลาจีนเพียง ๑๕๐ ก้าว ท่านก็
จะได้ยืนเด่นอยู่บนพญาคูขี้หอม
อันสุดาเลื่อมพราย ภายในมีพระ
พุทธรูปปางประทานพร ขัดเงากรมดำ
ตระการตา พร้อมฉัตรดาวทองชาย
ขวา ตูยยืนชยแห่งประวัติศาสตร์ท

ไม่เคยมีมาในอดีต
และอนาคตก็คิดว่า
จะไม่มีใครสามารถ
กระทำได้อย่างเช่น
ที่สำนักพุทธมณฑล
ได้กระทำมาแล้ว
เมื่อท่านได้นมัสการ

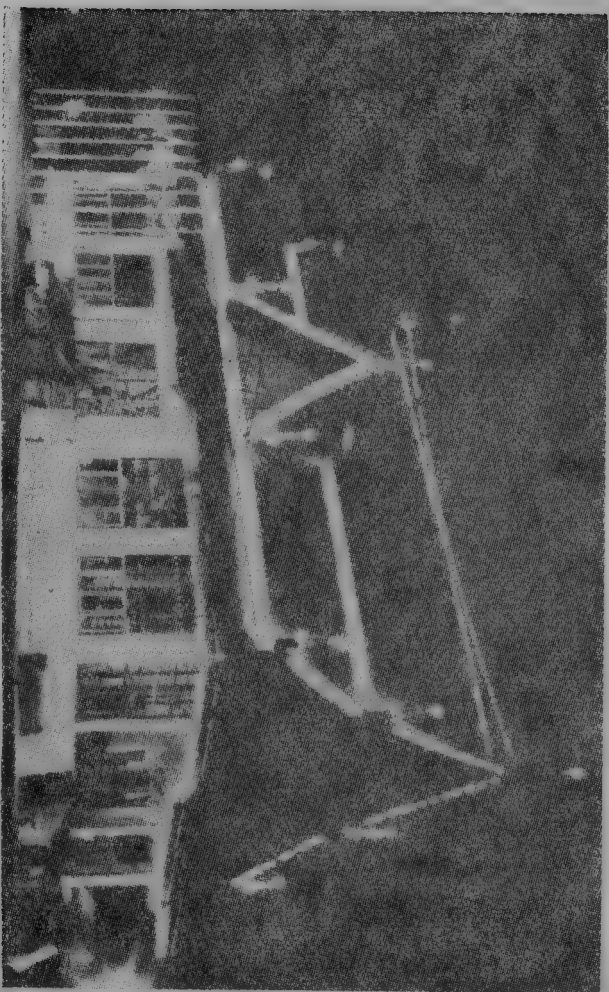

บริเวณเสาธงธรรมจักร

องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและอัครสาวกแล้ว ขอเชิญชมบุญเทียน
ชัย และโต๊ะหมู่บูชาประจำทุ่ง ๘ ประเทศอันพร้อมไปด้วย
พุ่มและโพนเงินโพนทอง เมื่อท่านชมจนทั่วแล้ว หากมีเวลาว่าง
และท่านต้องการให้จิตของท่านสงบ ก็ขอเชิญนั่งสมาธิภายใน
ศาลาได้

เมื่อท่านออกมาขึ้นภายนอกศาลาขึ้นนะปู โตอนุสรณ์
แห่งหนามขมิ้นไปทางยอดเขาจะเห็น “สันติเจดีย์” อันงามสง่า
คู่กับถ้ำสิงห์มงคล เดินต่อไปเกิดท่าน.....เดินเรื่อย ๆ เอื่อย ๆ
อย่ารีบร้อน ถ้ารีบร้อนจะทำให้ท่านเหนื่อยเกินไป การเที่ยว
ป่าเขาจำเเนาไฟร ท่านต้องอดทนต่อการเดิน เพราะนอกจาก
จะเป็นการออกกำลังกายแล้ว ท่านยังได้เที่ยวชมพฤกษชาติ
และสิ่งอื่น ๆ ภายในบริเวณได้ทั่วถึง ประมาณ ๒๔๑ ก้าวเท่า

ศาลาชนมะปัติอนุสรณ์มหาราชา ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเทศ
เมือ ๓๐ มกราคม — ๑ เมษายน ๒๕๑๑

แต่อุดมการณ์ธรรมนำโลก

๒ ๐ ๔ ๕ ๑
นอมจตราดกนกแก้ว

๒ ๒ ๒
อุปเท연มาลคคตบาน

สามองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้

สืบสืบสถาปนาถาวร

“• • •”
ตำนานบั้งไฟสวรรค์

สองทางใน โลกมืดมน

๘๘๘๘
๑. อุตสาหกรรมการผลิตเหล็ก

หนงบายคทกขานา

ช ตองนนปรยหารกเลส

ตามข้อคความหลงสนับ

๔ , ๕
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ให้เห็นในทางสายกลาง

ผ่องแผ้วเพ่งมนต์อธิษฐาน

นบตพยวัญญานธรรมธ

สถตตานกนสรณ

ดบทยกขตบรอนปวงชน

๒๓ คอแสงสว่างโกศล

ให้ดลวิปรีชา

๑๒๕๖
สบบอไมมกงชา

ประชาคมชนรรนใจ

๒
ต้นเหตุแห่งบาปน้อยใหญ่

♣ บัญญาแจ่มใสสองทาง

เพอณาสงคมกวางขวาง

๒ ๘ ๑
 ดบกลางความเหินแกลด

สุขกาย สุขใจ ขอเชิญท่านรับได้ที่ อาณาจักรหุบผาสวรรค์

ศาลาชื่นชมใบต้อนสรณ์ เยี่ยมชมขบวน
สถานที่ประกอบพิธีมหาพุทธาภิเษกพระสมเด็จ
๙ ประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗
สถานที่เหมาะแก่การปฏิบัติจิต

ถ้ำพินิจเจดีย์ร่มรื่น แสนสบาย
อาบธาราม ร่มไม้ ร่มโหล ระรื่นตา
รับชมชายเขาพัฒนา สัมผัสความงามของโลก

สาริกา ยี่เอื้องงาม
อดีตถ้ำเป็นที่พักพระอรหันต์
ปัจจุบัน ประดิษฐานองค์สมเด็จพระหลวงปู่ทวด
เมื่อแวะพักจะได้รับอากาศเย็นสบายใจ

เกษตรสาธิตดูพืชไร่
เห็นผลไม้ฝรั่งเขียวขจี สัปรสผลออกมาเป็นพืชรไร
ผลลงสมานานจนกิ่งหักงอให้ศึกษา

สวนสัตว์ขนาดเล็กย่อม
ในธรรมชาติป่าเขา ปีกงูมาเลี้ยงสัตว์ที่น่ารักและเอ็นดู

ในเขต หุบผาสวรรค์
สวนสัตว์ขนาดเล็ก

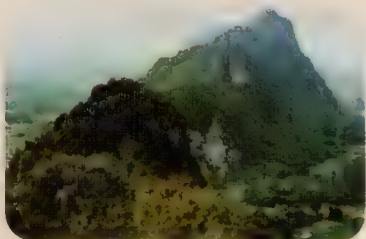
สันติเจดีย์

สันติบึงกันไฟอเวจีได้
ทุกคนล้วนต้องการสันติสุข
เชิญร่วมบุญช่วยสร้าง...
“สันติเจดีย์”

สาธุชนผู้ร่วมกันกุศลในการ
ก่อสร้างสันติเจดีย์ ๑๐๐ บาท
ทางสำนักฯ จะมอบพระสมเด็จ
๙ ประเทศ ๑ องค์ ให้ท่าน
ไว้บูชาในพิธีปลุกในการร่วม
กุศลครั้งนั้น

ภาพหุ่นจำลองสันติเจดีย์ กำลังสร้างบนยอดเขาเลื่องนาม
ภายในอาณาจักรทมิฬวรรคต นากท้อ ราชบุรี
สถานที่ก่อสร้างเจดีย์บนยอดเขาดังนี้ กลางเทือกเขาเลื่องนาม
MODEL OF SANTI CHEDI ON THE PEAK
AT SAMNAK HOOBPA SAWAN
RAJBURI THAILAND

แต่อุตมการณ์ธรรมนำโลก

หาเหตุทบทวนพระมหากษัตริย์ วัฒนคุณธรรมะทุกหน

หกสิ่งเสริมศาสน์ไศภณ

ธรรมดลิตติตังาม

เจ็ดอุปถัมภ์นักปฏิบัติ

วิปัสสนาชอบสอบถาม

ผู้มุ่งนิพพานทุกยาม

เดินตามมรรคแท้แนใจ

แปดผู้ปรารถนาปรมัตถ์

เป็นพระโพธิสัตว์ยิ่งใหญ่

รวมมือเทิดธรรมอำไพ

เพื่อให้โลกหล้าร่มเย็น

เก้าสิ่งเสริมหลักจริยธรรม

น้อมนำเยาวชนพ้นเข็ญ

คุณธรรมนำชีพผองเพญ

หลีกเว้นสิ่งชั่ววุ่นเมา

สิบนั้นยืนยันโลกหน้า

มีจริงดังว่าอย่าเชล่า

เพ็ญมนุษย์เด็กบาปบรรเทา

ยามเนาโลกันทวุ่นญ

หากธรรมนำโลก ไศกสัน

ทุกถิ่นเกิดธรรมนำหนุน

มเมตตาทรรวมคาจุน

อุปถัมภ์แสงธรรมนำสุขแจ

ด้วยคารวะจิตอย่างสูง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ดร. นพนธ์ ศศิธร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มาร่วมงานสงกรานต์มทร.ไทย-เทศ
 เมื่อ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๘

พลเอก สาขหะด เกศผล และคณะได้ชมบริเวณถ้ำลิงแห่งถ้ำลพบุรี

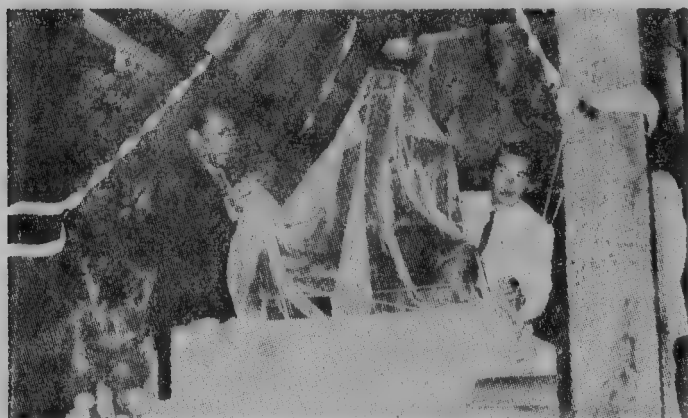

ศจ. ดร. หลวงสมานนกิจ นำ หลวงเบญจบุรุษการ และ น.พ. บุญส่ง เลขะกุล
ชมแปลงเพาะชำเกษตรศาสตร์มหาสารคาม

๕
 นนเอง ท่านจะถึงเชิงบันได “ถ้าสิ่งมงคล” อีกนิดเถอะ...๕
 บันไดไปช้า ๆ ทีละขั้น ๕ เพื่อนมัสการหลวงพ่อดมเด็จพระพุฒา-
 จารย์ (โต) พรหมรังษี ๕ แล้วเชิญท่านชมทิวทัศน์ทางด้านทิศ
 ตะวันออกของเทือกเขา๕ สักครู ๕ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจแล้วเราจะ
 พาท่านเที่ยวต่อไปอีก

๕ “สิ่งมงคล” ถ้าแห่งความขลัง

๕ พทเอก ธงเจิม ศังขฉวนิช ๕ เปิดผ้าคลุมองค์สมมติหลวงพ่อดมเด็จพระ
 พุฒจารย์ (โต) พรหมรังษี ๕ ซึ่งประดิษฐานอยู่หน้าถ้ำสิ่งมงคลบนภูเขา

๕ ถ้ำ “สิ่งมงคล” เป็นถ้ำเล็กๆ อยู่ในเทือกเขาเสื่อมหอบ
 สูงกว่าถ้ำสาริกาไม่มากนัก ๕ เป็นถ้ำที่เหมาะสมสำหรับผู้ต้องการ
 การจะทำจิตให้วิเวก ๕ ความขลังและศักดิ์สิทธิ์ของถ้ำนมนมาก

เพียงพอทีเดียว ลักษณะของถาดลายหูเสือ เป็นถาดแห่งประวัติ-
ศาสตร์ในการปลุกเสกผ้ายันต์พุทธคุณเฮกราช จึงนับว่ามีความ
สำคัญและศักดิ์สิทธิ์มาก มีฉนวนวงพระวิญญานของเจ้า-
พระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังษี คงไม่อนุญาตให้
ใช้เป็นสถานที่ลงพลงจิตผ้ายันต์พุทธคุณเฮกราชเป็นแน่

เดินต่อไปอีกห้า...เมื่อลงจากถาดสี่เหลี่ยมแล้วเลยวชิราวุธ เดิน
ต่อไปอีกประมาณ ๗๐ ก้าว จะถึงศาลองค์อมรินทร์จอมเทพ ศาล

ศาลองค์อมรินทร์จอมเทพ

น ประดิษฐาน อยู่บนเนิน
เตี้ยๆ เมื่อท่านขึ้นไปจะรู้สึก
คล้ายได้ชนเขาไกรลาส อัน
เป็นทศทิศของพระคิรีผู้เป็น
มหาเทพ นมัสการและ
เสวยเข็มขัดบางเป็นไร
ชาวบ้านยกย่องว่ามีความ
ศักดิ์สิทธิ์พอทีเดียว ท่าน
จะไม่ทอดลงบ้างเขยว

จากศาลองค์อมรินทร์
จอมเทพ เป็นซุ้ม "บัวแก้ว
โพธิ์สัตว์" ท่านคงจะสงสัย

พระเอก คลวญ สุทธานินทร์ กล่าวเปิดงานพิธีเปิดศาล
องค์อมรินทร์จอมเทพ

กรมวังว่า เพราะเหตุไรจึงเรียกว่า บัวแก้วโพธิ์สัตว์ ก็ผู้ควบคุม
การก่อสร้าง ตลอดจนออกแบบแปลนแผนผังเบ็ดเสร็จ ท่าน
ได้อรรถาธิบายสั้น ๆ ว่า...ตามปกติพระโพธิ์สัตว์ท่านจะประทับ
บนดอกบัวนะซี...มองจากซุ้มบัวแก้วโพธิ์สัตว์ ท่านจะแลเห็น
พลับพลา ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระสังฆราชของคท ๑๘
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อครั้งเสด็จมาทรงเป็นประธานวาง
ศิลาามงคลต้นตเจดีย์ เมื่อวันเสาร์ ที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๗
อย่าเพิ่งแฉะเข้าไปเลยท่านทรีก็ เพราะเราเพิ่งพักทเถาสงหมา
เมื่อตะกนเอง เลยวชายชนบันไดไปเลย ชมถาไทรย้อยก้นเถะ

ไทรย้อย ถ้ำแห่งความสำเร็จ

ถูกต้องทีเดียว .....ถ้ำไทรย้อยเป็นถ้ำแห่งความสำเร็จ
เพราะในอดีตเคยเป็นที่บำเพ็ญจิตของพระสาวกที่พอใจอยู่แต่ใน
บำเขาลำเนาไพร และมีพระภิกษุรูปหนึ่งได้มาบำเพ็ญจิต ถาน
จนสำเร็จสมเจตนารมณ์ ภายในถ้ำไม่ใหญ่โตนักแต่มีความ
พิสดารทางธรรมชาติ คือภายในถ้ำแบ่งเป็นสองตอน มีความ
เย็นพอประมาณ มีรากไทรย้อยระเกะระกะตามธรรมชาติเลด
สวยงาม แต่ขณะนมเหลือนอยแล้ว เพราะถูกพวกม็อบอน ดง
ลากกระซางเล่นบ้าง นำไปบ้านบ้าง อ้างว่าเป็นยารักษาโรค
บ้าง โดยหารู้ไม่ว่า การกระทำอย่างนั้น เป็นการทำลาย

บริเวณสำนักหุบผาสวรรค์

ธรรมชาติ ทำลายสิ่งของ แทนที่จะหายโรคกลับจะทำให้เป็น
โรคมามากขึ้น ทั้งโรคธรรมดาและโรคเรื้อรังโรคกรรม จึงอย่า
กระทำอย่างนั้นอีกต่อไปเลย เพราะมันเป็นการแสดงถึงนิสัยมัก
ได้และทำลาย จึงเก็บมันไว้เป็นสมบัติของธรรมชาติ เพื่อให้
บุคคลอื่นได้ชื่นชมต่อไปเถิด

หลังจากชมถ้ำไทรน้อย และนมัสการพระเรียบร้อยแล้ว
แล้ว หากท่านไม่เหนื่อยนัก ขอเชิญท่านเที่ยววนอุทยานสวรรค์
ของเราต่อไปเถิด ยอดเขาเลื่องลือว่ามีค่าสูงกว่าระดับน้ำทะเล

กลุ่มเยาวชนศรกรกำลังชมไร่สับปะรดสาธิต ก่อนที่จะเข้าไปชมถ้าไทรย้อย

ประมาณ ๔๐๐ เมตร บันไดแบบธรรมชาติเฉพาะตอนทหนึ่ง
 ๔๐๐ ขั้น ถ้าท่านเดินต่อไปถึงยอดเขาที่ประดิษฐานสันติเจดีย์
 ก็จะนับได้ ๑,๔๐๐ ขั้น บนภูเขาแห่งนี้ มีความสวยงามพิสดารมาก
 เราได้พบว่า ขุนเขาแห่งอื่นๆ คงมีความพิสดารไม่เหมือน
 กับที่นี่แต่เพียง เพราะบนเทือกเขาแห่งนี้ แบ่งเป็นตอน เป็นยอด
 เป็นเนิน นำประหลาด มีพหนทราบประมาณ ๓๐ ไร่ ยอดสูงที่
 สุดเราจัดเป็นทสร้าง "สันติเจดีย์" เพื่อเป็นปูชนียวัตถุทางศาสนา

จากถ้ำไทรย้อย ขึ้นบันไดไปอีก
ก็จะได้นมัสการ
พระพุทธรูปปางคันธาระ

จิตใจชั้นสำคัญของประเทศไทย
ถ้าท่านมองลงมารอบ ๆ บริเวณ
เบื้องล่าง จะเห็นทิวทัศน์อันสวย
งามตรึงใจ นาข้าวเขียวขจี บ้าง
ก็เป็นสีเหลืองประดงทอง ตาลและ
หมู่มไผ่ขึ้นส่งบอยู่ท่ามกลางสายลม
และแสงแดดอันเจิดจ้า ไกลออกไป
เป็นทิวเขาตลบ ๆ ลานตา ไปวังใจ
สบายจิต

แยกจากทางที่จะขึ้นต้นตึกเจดีย์
ตรงไป...ด้านซ้ายมือ เป็นพนทราบ

หน้าใจ สบายกาย เมื่อพักแรม ณ ลานไทรงาม

ก่อนที่ท่านจะเลี้ยวซ้ายไปลาน
ไทรงาม ท่านจะได้สัมผัสการ
พระสังกัจจายน์

ร่วมร่นไปด้วยกษไฉและต้น
ไทรใหญ่่น้อย เราเรียกว่า
“ลานไทรงาม” มีให้ท่าน
นั่งพักเหนื่อย ตมนาแก
กระหาย แล้วนั่งอภิปราย
หรืออภิปรายหา ธรรม แบบ
“ธรรมสภา” เป็นการแลกเปลี่ยน
และเพิ่มพูนความรู้

ทางธรรมซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นท่านควรเดินไปชม “ถ้ำ
ลับแล” และ “เขวนรก” กันอีกสักนิด เพื่อชมทัศนียภาพ
อันสวยงามร่มครมรอบๆ บริเวณนั้น แล้วจึงกลับมายัง “ลาน
มนัสยาลัยหิน” อันเป็นที่สถิตแห่งพระพิฆเนศวรมหาเทพ มา
สักการะ...นมัสการท่าน เพื่อขอบุญญากันเสียก่อน แล้วเราจะ
เล่าประวัติขององค์พระพิฆเนศวรให้ฟังย่อๆ เป็นการประดับสติ
ปัญญาพอสมควร

ประวัติ พระพิฆเนศวร

ก่อนจะพูด
ถึงพระพิฆเนศวร
หรือ วิฆเนศวร
หรือ พิชเนศวร
จำเป็นจะต้อง
กล่าวถึง เทว-
กำเนิด หรือ กำ-
เนิดของเทวดา
เทวดาเกิดมา
อย่างไร จึงเกิด

เป็นเทวโลก คือโลกของเทวดาชั้น ก็ต้องพูดกันถึงเรื่อง "เปิดโลก" พอเป็นสังเขป

เปิดโลก หมายถึง เรื่องราวต่างๆ ที่จะเป็นสาเหตุให้
เกิด พรหมโลก เทวโลก มนุษย์โลก และยมโลก ทั้งนับ
เนื่องมาจากความวิปริตของดวงอาทิตย์ คือ มีก้อนเมฆ ก้อนดิน
และดวงไฟดวงหนึ่งแตกออกมาจากดวงอาทิตย์ สิ่งนี้แตกออก
มา^๕มาคละเคล้ากับน้ำในตะกอนพิภพ^๕ ต่อมาแสงอาทิตย์^๕

ต้องนำให้ระเหยกกลายเป็นไอ ไอน้ำกลายเป็นฝน หมุนเวียนกัน
เช่นนี้ไม่รู้สิ้นสุด ในระหว่างหมกการระเหยกของน้ำนั้น ไค้มีเทวดา
กลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นวิญญานทบริสุทธิตามสังระเหยกในพิภพมาถึง
ดวงดาวดวงหนึ่ง เรียกว่า ดาวราหู คือโลกมนุษย์นั่นเอง เทวดา
เหล่านั้นมาสดงวนดิน ละของดิน ซึ่งมีกลิ่นหอมละมุนละไม จน
ดื่มการกลับสู่เทวโลกเป็นเวลานาน ทำให้จิตวิญญานอันบริ
สุทธิตองวิญญานเหล่านั้น กลับคืนสู่เทวโลกไม่ได้ ก็ตั้งบวบ
ถือกำเนิดเป็นตัวตนมนุษย์หมกกายหยาบ

ธรรมชาติต่าง ๆ ในพิภพพิภพ เมื่อยุคกำเนิดมนุษย์นั้น
ตนไม่ยังไม่ค่อยมี เริ่มแรกแต่เพียงตนขาว แต่เป็นตนขาวชนิด
ที่ไม่มีเปลือก ใครหิวก็ไปเก็บมากินได้ ต่อมามนุษย์เกิดความ
โลก เก็บไปสะสมไว้ ความมหัสจรรย์ของธรรมชาติจึงเปลี่ยน
ไป คือขาวมีเปลือก ระหว่างนั้นมนุษย์เกิดแตกความสามัคคี
โดยแยกเป็นกลุ่ม ๆ พวกหนึ่งปลูกผัก พวกหนึ่งปลูกผลไม้
พวกหนึ่งปลูกข้าว ระบบเศรษฐกิจสตรกเกิดขึ้น หลักเศรษฐกิจ
ศาสตร์สมัยนั้นก็คือ ผู้ใดมีผลไม้หรืออาหารชนิดใด ก็นำไป
แลกกับของอย่างอื่นที่ตนต้องการ ภายหลังเกิดมีมนุษย์ฉลาด
ตั้งตนเป็นผู้นำคุ้มครองสิทธิหมู่คณะ ระบบบริหารรัฐประศาสตร์

(วิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน) จึงเกิดขึ้น ต่อมาก็ก่เกิดมีนิตศาสตร์ตาม
มาอีก นี่คือความพัวพันของมนุษย์

กล่าวถึงวิญญานต่างๆ ที่ลงมายังพื้นพิภพนั้น ไม่
สามารถจะกลับคืนไปสู่ที่เดิมได้ จึงเกิดเป็นภพใหม่ คือ “โลก
วิญญาน โลกวิญญาน แบ่งออกเป็น พรหมโลก เทวโลก
มนุษย์โลก และยมโลก ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะเทวโลก ซึ่งจะ
เป็นที่มาของเรื่องพระพิฆเนศวรเท่านั้น ผู้เป็นใหญ่ในเทวโลก
มีพระศิวะหรือพระอิศวร พระนารายณ์ และพระวิष्ณูมหาเทพ
(บางตำหรับเรียกว่าพระวิष्ณูกรรม)

เมื่อหลายกัปไปหลายกัลป์หลายล้านปีพิภพ (ปีพิภพ
ในที่นี้ หมายถึง ปีของเทวโลก ๑ วันของเทวโลก เท่ากับ
๑ ปีของโลกมนุษย์) พระพิฆเนศวร เป็นโอรสของพระศิวะ
และพระนางอุมา (บางตำรากล่าวเป็นโอรสที่เกิดจากหยาดเหงื่อ
ของพระอุมา) วันหนึ่งพระศิวะจะกระทำพิธีโสกันต์หรือเกศากันต์
(คือพิธีโกนจุก) พระพิฆเนศวร จึงรับสั่งให้พระวิष्ณู
มหาเทพไปเชิญเสด็จพระนารายณ์ ณ เกษียรสมุทร (คนโบราณ
ท่านเล่าว่า เกษียรสมุทร คือสะดือทะเล ตามปกติพระนารายณ์
จะบรรทมอยู่ที่สะดือทะเล ตามที่เราพูดกันว่า นารายณ์บรรทม
สินธุ นัยว่าอยู่แถวมหาสมุทรแปซิฟิก แท้จริงอย่างไร ผู้เล่า

ไม่ขอยืนยัน พระนารายณ์ ตามศาสนานิตฺเตชาติว่าเป็นทั้ง
ผู้สร้างและผู้ทำลาย) พระวิษณุมหาเทพ เป้าสั่งขับลุดพระ
นารายณ์เป็นบทสรรเสริญ ครั้นพระนารายณ์ตนบรรทม พระ
วิษณุมหาเทพทูลว่า พระคิจะให้มาเชิญเสด็จไปในงานมงคลพิธี
โสกันต์พระพิฆเนศวร เมื่อพระนารายณ์ได้ฟังคำทูลเชิญ จะ
เป็นด้วยความเผด็จพระองค์หรืออย่างไร พระนารายณ์จึงรับสั่ง
ขึ้นว่า...โอ้ลูกหัวขาคนี้ กวนจริง...ด้วยโอองการของเทวะผู้เป็น
ใหญ่ เคียรของพระพิฆเนศวรขาดหายไปทุกทีทสนคำ ชณะ
นั้นเทวดามาชุมนุมกันพร้อมหน้า ต่างพากันตกใจเหตการณ์
กลับกลายเป็นเช่นนั้น คือแทนที่จะทำพิธีตดจก กลายเป็นตด
หัวไปแล้ว เมื่อพระนารายณ์เสด็จไปถึงเทวโลก ซึ่งเป็นที่สถิต
ของพระคิจะ ทรงทราบเรื่องแล้วมีบัญชาให้พระวิษณุมหาเทพ
ลงไปยังพื้นพิภพในจักรวาล เพื่อนำศึระบุคคลดทอนหันไป
ทางทิศตะวันตก พระวิษณุมหาเทพเที่ยวหาจนทั่ว แต่ไม่มี
มนุษย์คนใดนอนหันศึระไปทางทิศตะวันตกเลย นอกจากช้าง
ตัวหนึ่ง จึงตดศึระนำมาถวายพระนารายณ์ พระนารายณ์ได้
นำศึระช้างนั้นตอดกนกบของคพระพิฆเนศวร พระพิฆเนศวรจึง
ได้มีหน้าเป็นช้างมาแต่บัดนั้น (เรื่องการนอนหันศึระไปทางทิศ
ตะวันตกนี้ ผู้เฒ่าผู้แก่มักจะสอนลูกหลานอยู่เนื่อง ๆ ไม่ให้นอน

หันศีรษะไปทางทิศนั้น อันนั้นอาจจะสืบเนื่องมาจากเรื่องพระ
พิฆเนศวรนี่แหละ)

ต่อมาวันหนึ่งเทวดาชื่อ ปรัคราม หรือรามสูร ได้ทำ
รบกับพระพิฆเนศวร (บางแห่งว่าปรัครามจะเข้าเฝ้าพระศิวะ
แต่พระพิฆเนศวรไม่ให้เข้าจึงเกิดรบกัน) พระพิฆเนศวรเกิด
โทสะจะรบด้วย แต่ด้วยสติของธรรมะ ว่าขณะนั้นตนเองกำลัง
บำเพ็ญพระโพธิญาณ ไม่ควรที่จะรบกับรามสูร จึงตั้งสัจจะ
อธิษฐานเอามือหักเขี้ยว คือ งา ของตนเองออกมาข้างหนึ่ง เพื่อ
เขียนหนังสือตบตงสัจจะด้วยเลือด แต่บางตำราว่า พระพิฆเนศวร
เห็นอาวุธในมือของรามสูร จำได้ว่าเป็นของพระศิวะ จึงไม่คิด
จะต่อสู้ จึงถูกอาวุธของรามสูรตัดงาไปข้างหนึ่ง

พระพิฆเนศวรนั้น เราถือความเป็นเจ้าแห่งวิทยา เพราะ
ท่านมีความสามารถในเชิงกวี เป็นนักแต่งเพลงแต่งกลอนของ
เทวโลก เราจะเห็นได้จากทศกรณศิลป์กรยกเป็นบรมครูฝ่ายศิลป์
และสักการบูชาพระพิฆเนศวรตลอดมาจนทุกวันนี้ ตามลักษณะ
พระพิฆเนศวรมีร่างกายเป็นมนุษย์ ค่อนข้างอ้วน มีเศียรเป็น
ช้าง มีงาข้างเดียว มี ๔ กร ถือเทพศาสตราต่าง ๆ นับว่า
เป็นของที่พระศิวะประทาน มีสังวาลเป็นงู เหมือนพระศิวะ
ผู้เป็นเทพบิดา

อาจารย์ สุชาติ แสดงวิธีนั่งสมาธิ

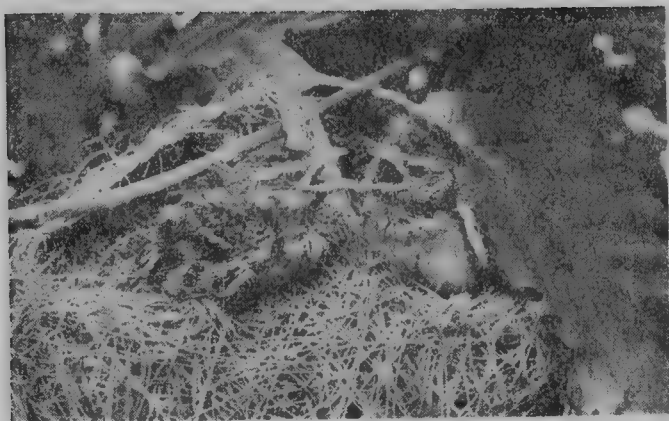
ภาพบรรยากาศทางศาสนา

ท่านจะเห็นได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลกนั้น
ล้วนแต่มีเหตุปัจจัย เป็นสมุฏฐานของการเกิด เราทุกคนที่เกิดมา
เป็นมนุษย์ ก็เพราะในอดีตชาติเราทั้งหลายต่างมีกรรมพัวพัน
กันมา ฉะนั้น ท่านอย่าเพิ่งปฏิเสธเรื่องการตายแล้วสูญหรือ
ไม่สูญ กฎแห่งสังสารวัฏมีจริง นรกสวรรค์มีจริง การเกิดเป็น
มนุษย์ประเสริฐยิ่ง ด้วยบุญกุศลในอดีต จึงทำให้เราเกิด
เป็นมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดกรรม บำเพ็ญบารมี โลกมนุษย์
จึงเป็นสื่อกลางในการใช้กรรมของวิญญาน

ฉะนั้น ท่านทั้งหลายที่เกิดมาเป็นลูกหลานตกต เป็น
พลเมืองสำคัญของชาติ ท่านต้องหัดเป็นคนมีเหตุผล พัง
หุไว้หุ ต้องมีใจหนักแน่น อย่าด่วนลงความเห็นหรือ
ปฏิเสธสิ่งใดๆ ในโลกนี้ว่า จริงหรือไม่จริง เพราะในภพ
จักรวาลยังมีบางสิ่งบางอย่างที่คาดไม่ถึงมากมายที่สายตาของ
มนุษย์ไม่อาจมองเห็น จึงขอให้ทุกคนมองทุกสิ่งทุกอย่าง รวม
ทั้งตัวเองอย่างสำรวจอย่างพิจารณา หาเหตุและผลต่างๆ ตาม
วาระแห่งเหตุและผลนั้นๆ จึงจะได้ชื่อว่า ท่านเป็นผู้เจริญ มี
นัยตาสว่าง และเขาซึ่งถึงปัจจุธรรมพระพุทธพจน์ สมกับที่ท่าน
เป็นพุทธสาวกตามควรแก่กาละนั้นเทอญ

ท่านทรง ! ท่านได้อ่านประวัติของพระพิณเศราจบ
ไปแล้ว คงจะทำให้ท่านผลิตเฟลนและได้รับความรู้อย่างไม่มาก
น้อย ต่อไปนี้ ได้เวลาอันสมควรที่จะลงจากเขาได้แล้ว ค่อยๆ
ลงอย่ารีบนัก เมื่อลงมาถึงข้างล่าง โปรดนั่งพักทพลบลาดสัก
ครู่เถอะ พลบลาดนบขอว่า “พลบลาดพรหมรังษี” มุมซ้าย—
ขวาของพลบลาด เราให้ชื่อว่า “สุริยัน” และ “จันทรา” อัน
เป็นเครื่องเตือนสติเราท่านทุกคนให้ระลึกถึง กาล-เวลา อยู่
เสมอ เบื้องหน้าของสุริยัน-จันทรา เป็นศาลาเล็กๆ ชื่อ ทุกข์-
สมุทัย-นิโรธ-มรรค ตามลำดับ ซึ่งหมายถึง อริยสัจ ๔ ที่
พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้สำเร็จพระสัมมาสัมโพธิญาณ เบื้องหน้า
พลบลาดพรหมรังษี เป็น “เนินหินนระปัญจะระ” อันงามเด่น ซึ่ง
เป็นທတงพระพุทธรูปเหมือนฐานชุกชีของพระศาสดาในวันพิชิต
ศัลยามทางคดลันตติเจตยอนคกตลตอ ถ้าท่านเดินไปตามทาง
เบื้องขวาของพลบลาดพรหมรังษีประมาณ ๒๗๐ ก้าว ท่านจะ
ถึงบริเวณที่อยู่ของสัตว์ต่างๆ ซึ่งอยู่กันอย่างบรรพชาติ เชิญ
ท่านพักผ่อน และชมสัตว์กันให้สบายใจสักครู่

ได้เวลาอันสมควรแล้วนะท่าน กลับบ้านกันเสียที หาก
ท่านพอใจ ประสงค์จะพักค้างคืนที่สำนักพุทธสาธิตของเรา

ท่านจะได้เลี้ยงสัตว์น้อยๆ ในสวนสัตว์

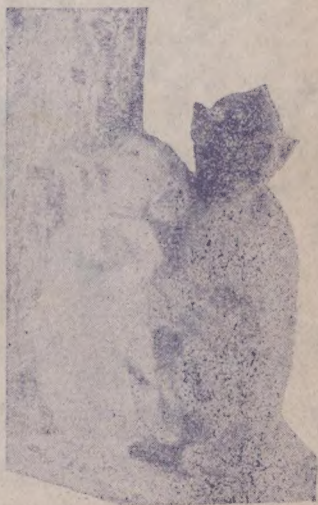

เล่นกับผมใหม่ครับ !

ผมชอบสนุก

ผมชอบกินกล้วย

และผมยังชอบเล่นกับเด็ก ๆ ด้วยครับ

เพื่อทำสมาธิและศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรต่อไปอีก ขอเชิญท่าน
ติดต่อทางกองประชาสัมพันธ์ สอบถามเจ้าหน้าที่กองระเบียบการ
ต่าง ๆ ได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๗.๐๐ น.
และเราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านคงจะมาเยือนเราอีกในฐานะ
มิตรเก่า โครงการในอนาคตของเราคิดว่า ดินแดนแห่งนี้จะเป็น
ดินแดนแห่งประวัติศาสตร์ เป็นสวรรค์ในโลกมนุษย์แน่นอน
ขอท่านจงเดินทางกลับด้วยความโชคดี

โดย ส. ยงชีพ

โบราณวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์

ราตรีแห่งมามะ ณ หุบผาสวรรค์

ปี ๑๘

สิบห้าค่ำมาจะถูกขโมยเบิกแจ่มฟ้า
 เราทั้งหลายจิตเกษมล้วนเปรมปรีดิ์
 ได้ฟังธรรมคำคมปลื้มในจิต
 ถิ่นหนอยหน่ายกายเปลี่ยนพลอยแต่เย็น
 ได้ยินเขาเราใจให้ตระหนัก
 พอหาขพลยเดินค้อมไม่ถ่อลง

เห็นจันทร์ทราลอยเด่นเป็นสักขี
 ได้มาที่ "หุบผาสวรรค์" ในวันเพ็ญ
 ชั่วชีวิตน่ายินดีตมามาเห็น
 สุดคำเคียดก้อยหายสลายทรวง
 ถ้าเหนอยหนักทักได้ไม่ห้ามหวง
 จะลู่วงถึงองค์ "ทรงรำพึง"

แสงสีทองกลางน้ำจ้ำแจ่ม
ท่านช่วยให้ดวงใจใฝ่คนง
ถ้าท่าน "ลง" ปลงใจไม่ไปต่อ
ก็เท่ากับท่านทำลายดวงฤกษ์

จึงเดินเด็ดท่านเอื่อยอย่าเลยละ
ถึงเดือนสองปองใจให้ผูกพัน
เดือนเอ๋ยแจ่มกระจ่าง ณ กลางหา
นาคางพรมเย็นพราวหว่างอัมพร
ความเหินห่างน้อยเมื่อยดามานต์แรก
กลับเชือกเย็นดวงใจใฝ่การอุย

อา...โลกกว้างอ้างว้างในไพรสณฑ์
กำหนดจิตชชะใจไร้ราคน
คงได้ยืนอยู่เหนือหยกธาร
มองลงไปเบื้องหน้ากลางอารัญ
กฎน้อยดูเด่นเห็นประจักษ์
แฉกเหมือนเมื่องในฝันพรณราย
ไปทางหลัง "สังกัดจาณ" เป็นสาวพรว
นาคนจตดวงใจยามใดเขียน

ไปข้างหน้า "ลานไทรงาม" นามกระดอน
ท่านเรียกว่า "ธรรมสภา" สร้างนาม
ถัดไปหน่วยก่อขยับน้อยสังเก
เจ้าแห่งวิชาकरणภิรมย์

ใครต้องการความรู้จงบุจิต
ไม่บดบังจงฟังท้าวอน
จะทำให้จิตสงบประสพสุข
พุทธวิธีสรรคสร้างทางข

เออแถมแล้วร่ามยามไม่ดิ
ความงามขงจะ "ขึ้น" ต่อหรือ "รอ" ที่
เพราะความท้อทางกายให้หน้าย่น
ให้หลักหนความจริงทุกสิ่งอัน
"สวณะ" อยู่เบื้องหน้าพาสักสันต์
"พระศอรย์" หฤหรรษ์กลางระเ
อีกดวงควาและขยับจับสังข
ดวงจิตอ่อนโอบเอื้อเหนียว
ข้างหน้าแปลกหายไปใจเฉยฉาน
จิตอ่อนอ่อนนภาสนัยจินต์

จากคนได้พิชิตจิตถวิล
มารทงสน้อย่านฝงมาเกล้งกัน
แหมองอาจแต่ "เสื่อหมก" จะปลอนขวัญ
เห็นเรือนน้อยสร้างสรสกลนเรียงราย
งามนารักแจ่มกระจ่างกลางจันทร์ฉาย
ศาลาพรายเลื่อมพราวสกลเวเดือน
ไม่เคยลั่วสะบัดไกวคล้ายภาพเหมือน
สายเมฆเคลือบเคลือบส่องทองพางาม
มีหนก่อนนั่งพักได้ชักถาม
ไว้เมื่อยามแกล้งคำธรรมภิรมย์
คือพิมพ์เพชรเทวาสวาม
ฝปากคมกานศกวีศรภาพักกลอน
จะได้ทั้งความคิดและคำสอน
"สมาธิ" เสียก่อนนั้นแหละดี
นิรทกขณภิรมย์เกษมศ
ให้หลักหนความขลังหวั "นิพพาน"